

SDRUŽENÍ
IMPORTÉRŮ A VÝROBCŮ SOUČÁSTÍ
AUTOMOBILŮ A SERVISNÍ TECHNIKY

Nová právní úprava hospodářské soutěže pro automobilový aftermarket

**Příležitosti
pro provozovatele
autoservisů**

Od „blokové výjimky motorových vozidel“ k „blokové výjimce pro aftermarket“

Nový rámec zákona o ochraně hospodářské soutěže pro automobilový sektor vstoupil v platnost dnem 1. června 2010. Nahrazuje předchozí Nařízení Komise (ES) č. 1400/2002 o blokových výjimkách. Nový soubor pravidel je tvořen blokovou výjimkou pro oblast automobilového aftermarketu¹ a obecnou blokovou výjimkou². Zatímco předchozí směrnice EU č. 1400/2002 také zahrnovala ustanovení o prodeji nových vozidel, nová „aftermarket bloková výjimka“ se týká výhradně trhů zabývajících se servisem, opravami a náhradními díly.

Tyto nové směrnice jsou doplněny odvětvovými Pokyny. Společně se všechny tyto nástroje snaží o zajištění základů účinné konkurence v poprodejním servisu ve prospěch zákazníka. Pro tyto účely také chrání základní principy operátorů – provozovatelů působících na poprodejním trhu a souvisejících s distribucí náhradních dílů a s opravárenským odvětvím.

Tyto základní principy zahrnují:

1. Přístup nezávislých provozovatelů k informacím o opravě a údržbě, nástrojům a školením poskytovaným výrobcem vozidla.
2. Přístup opravců všech značek ke všem náhradním dílům všech výrobců vozidel.
3. Možnost členů autorizovaných sítí vozidel nakupovat kvalitní díly a nástroje od nezávislých distributorů.
4. Možnost výrobců náhradních dílů dodávat své výrobky přímo na trh náhradních dílů a rovněž uvádět vlastní obchodní značky na díly dodávané výrobcům vozidel (zdvojení značek).
5. Definice výrazu „originální náhradní díly“ na základě kvality dílů a nikoliv původu náhradních dílů.
6. Definice výrazu „náhradní díly odpovídající kvality“.

Do nové „blokové výjimky pro aftermarket“ byla přenesena celá řada ustanovení předchozí „směrnice motorových vozidel“ a ostatní pravidla byla dále doladěna. Následující nástin poskytuje přehled ustanovení souvisejících s obchodováním s náhradními automobilovými díly.

1. Nařízení Komise (EU) č. 461/2010 o použití čl. 101 (3) Smlouvy na kategorii vertikálních dohod a jednání ve vzájemně shodě v odvětví motorových vozidel

2. Nařízení Komise (EU) č. 330/2010 z 20. dubna 2010 o použití čl. 101 (3) Smlouvy na kategorii vertikálních dohod a jednání ve vzájemně shodě v odvětví motorových vozidel

Nakupování náhradních dílů

Se zavedením „aftermarket blokové výjimky“ došlo k posílení možnosti nákupu náhradních dílů pro evropské opravce z důvodu odstranění překážek dodavatelům. Originální výrobce vybavení (OES) může libovolně dodávat své výrobky celému trhu náhradních dílů. Tyto díly tak mohou nakupovat jak specializované servisní provozovny, tak i servisní provozovny zaměřené na servis různých značek automobilů.

Požadavky na minimální výši nákupu

Podle ustanovení předchozí blokové výjimky čís. 1400/2002 mohli výrobci vozidel (OEM) nutit své franšizingové prodejce/opravce k nákupu minimálně 30 % svých požadavků na náhradní díly od autorizované sítě. Z důvodu jejich vysokého tržního podílu na příslušném trhu náhradních dílů bylo toto ustanovení nyní odstraněno. Proto tedy již nemohou výrobci vozidel stanovit svým franšizingovým opravcům výrazně vysoké požadavky na minimální výši nákupu. Díky jejich vysokému podílu na trhu nemohou trvat na 80 % nebo dokonce 100 % požadavcích na minimální výši nákupu. Ve skutečnosti musí požadavky na minimální výši nákupu, třebaže malé, projít přezkoumáním v souvislosti s dopadem na konkurenci. Komise EU a národní úřady na ochranu hospodářské soutěže budou mít pravomoc nekompromisně zasáhnout.

Opravci sdružení do sítí opravců nezávislých distributorů náhradních dílů mohou být naopak povinni akceptovat minimální objemy v případě smluv v trvání do pěti let bez horní hranice a v případě smluv nad pět let a více až do horní hranice 80 %. Stejně jako ve všech distribučních smlouvách je nutné sledovat i hranice kartelového zákona, především ve smlouvách mezi distributory a opravci a servisními provozovnami v souvislosti s nezávaznými doporučenými cenami nebo restrikcemi aplikovanými na základnu zákazníků.

Přístup ke značkovým náhradním dílům výrobců automobilů

V souladu s novou „aftermarket blokovou výjimkou“, nesmí výrobci vozidel omezovat obchodování mezi opravci. Tak mohou autorizovaní opravci/prodejci prodávat náhradní díly svým nezávislým kolegům-opravcům.

Přístup k technickým informacím

Servisní provozovny nezaměřené výhradně na jednu značku vozidel (ale také všichni provozovatelé na trhu nezávislého trhu náhradních automobilových dílů) musí mít zajištěn přístup k technickým informacím od výrobců vozidel. To zahrnuje informace o opravách, ale i údaje vyžadované distributory náhradních dílů a opravci pro nezpochybnitelnou identifikaci vhodných náhradních dílů pro konkrétní motorové vozidlo. Důležitý je také způsob, jakým jsou technické informace poskytovány. Přístup je nutné poskytnout na základě žádosti a bez zbytečného odkladu, v použitelné formě a cena účtovaná za poskytnutí informací nesmí odrazovat od přístupu s ohledem na rozsah, v jakém provozovatel může takové informace použít. V případě nových vozidel uváděných na trh jsou výrobci vozidel povinni poskytnout nezávislým provozovatelům přístup k technickým informacím ve stejný okamžik jako svým autorizovaným opravcům. Výrobci vozidel nesmí nutit provozovatele k zakoupení jiných než požadovaných informací.

Originální díly a díly odpovídající kvality

Prodejci a autorizovaní opravci mohou také zakoupit kvalitní díly od nezávislých distributorů náhradních dílů. Výrobci vozidel jim nesmí bránit v pořizování a používání náhradních dílů „odpovídající kvality“ (tedy dílů, které podle EK „nepoškozují renomé výrobce vozidla“) a „originálních náhradních dílů“ (dílů vyrobených v souladu se specifikacemi a výrobními standardy používanými pro montáž vozidla).

Skutečnost, že je značné množství originálních náhradních dílů a dílů odpovídající kvality k dispozici na nezávislém trhu náhradních dílů, je často využívána v marketingových kampaních. Nicméně, propagace ze strany nezávislých operátorů využívající terminologii blokové výjimky nesmí být zavádějící: reklama musí jasně uvádět, že propagovaný výrobek nebo služba nemají žádnou spojitost s autorizovanou sítí výrobců vozidla.

Servisní smlouvy

V přístupu k servisním smlouvám s výrobcí vozidel nedochází k žádným podstatným změnám: kdokoliv, kdo splní kvalitativní požadavky OEM, nesmí být odmítnut při požadavku na uzavření servisní smlouvy.

Záruky a servisní výkony v průběhu záruční lhůty

Automobiloví výrobci nemohou podmiňovat platnost záruky opravami nebo servisem vozidla ve své vlastní síti nebo použitím svých vlastních značkových originálních náhradních dílů.

V souladu s novými pravidly platnými od 1. června 2010 mohou spotřebitelé využívat jakoukoliv opravu za účelem pravidelného servisu nebo oprav, a to jak v průběhu zákonem stanovené záruční lhůty, tak i v průběhu prodloužené záruční lhůty. Majitelé vozidel si mohou nyní nechávat svá vozidla udržívat nebo opravovat v libovolné servisní dílně bez obav vzniku jakýchkoliv nevýhod souvisejících s opravami výrobních vad ze strany výrobce vozidel. Pokud tomu tak není, budou výrobci vozidel šetření příslušnými úřady na ochranu hospodářské soutěže.

Je samozřejmé, že každý provozovatel nese zodpovědnost za výrobek a poskytované služby. Tedy kdokoli, kdo poškodí vozidlo následkem nedbalé práce nebo použitím vadného dílu, je za takovou škodu zodpovědný.

Svolávací akce, bezplatné servisní a záruční práce

Jakákoliv závada vyplývající z procesu výroby vozidla musí být opravena výrobcem vozidla. V případě, kdy jsou náklady hrazeny výrobcem, tedy například v případě svolávací akce nebo bezplatného servisu nebo záruční práce apod., musí být tyto práce vykonány v místech stanovených výrobcem. V takových případech neplatí za práci vykonávanou servisním střediskem majitel vozidla a veškeré náklady hradí výrobce vozidla. Zde platí princip „koho chleba jíst, toho píseň zpívej“. Výrobce také v takovém případě určuje, které náhradní díly budou použity.

Pojistné smlouvy a záruční smlouvy

Pokyny Komise neuvádějí žádné výjimky z těchto všeobecných principů. Je nutné je respektovat napříč celým odvětvím. Nicméně, je možné očekávat další pokyny ohledně toho, zda se může v omezených případech omezit právo spotřebitelů využívat služeb servisních dílen podle vlastního výběru, například v případě smluv uzavřených pro výkon pomocných služeb podepsaných individuálně při podpisu kupních smluv vozidla (např. krytí poškození.)

Kampaň Právo na opravu (R2RC) shromažďuje široké spektrum organizací pohybujících se v oblasti automobilového aftermarketu a zástupců motoristů, jejichž společným zájmem je podpora konkurenčního regulovaného prostředí na trhu servisu a oprav motorových vozidel a trhu náhradních automobilových dílů.

Kampaň je podporována autorizovanými a nezávislými opravci, nezávislými distributory dílů, dodavateli dílů, výrobci diagnostických nástrojů a garážového vybavení, obchodními skupinami, organizacemi poskytujícími asistenční služby motoristům a motoristickými kluby a je otevřená všem, kteří se zajímají o budoucnost více-značkového automobilového aftermarketu a o svůj zákonný nárok na svobodný výběr spotřebitele na konkurenčním prodejním trhu.

Členové kampaně Právo na opravu, kterou iniciovala FIGIEFA, jsou AIRC, CECRA, EGEA, FIA, FIGIEFA a FIRM.

Zástupcem České republiky v tomto hnutí je SISA – Sdružení importérů a výrobců součástí automobilů (www.sisa.cz), která je členem mezinárodní federace FIGIEFA.

Right to Repair Campaign (r2rc)

Bd de la Woluwe 42 bte 5
BE – 1200 Brusel
Tel.: +32 2 761 95 10
Fax: +32 2 762 12 55
secretariat@r2rc.eu
www.r2rc.eu

FIGIEFA přijala opatření na zajištění správnosti sdělení obsažených v této brožurce. Je nicméně nutné zdůraznit, že zde uvedená vysvětlení mají pouze obecnou povahu. Protože může být každý jednotlivý případ svým obsahem specifický, tato vysvětlení nenahrazují konkrétní právní radu.